

ชุดกิจกรรมภาษาไทย เรื่อง เสียงในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑



มาลินี สัมพันธ์

ชุดกิจกรรมที่ ๒

เสียงสระในภาษาไทย

โรงเรียนเทศบาล ๕ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

ชุดกิจกรรมภาษาไทย เรื่อง เสียงในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทั้ง ๕ ชุดกิจกรรม จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ในสาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย โดยการให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเนื้อหา และการฝึกปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเองในลักษณะการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนมีปัญหาหรือไม่เข้าใจ นักเรียนสามารถตรวจสอบความรู้ ความสามารถและทดสอบผลการเรียนได้ด้วยตนเอง

ชุดกิจกรรมภาษาไทย เรื่อง เสียงในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ชุดที่ ๒ เรื่อง เสียงสระในภาษาไทย เล่มนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จาก นายศักดิ์ รัตนมุสิก ผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ นายสุทธิพงษ์ ทองสร้าง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ นางเสาวลักษณ์ หนูรอด ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ นางวรรณิ นททวีโรต รองผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ นายสาริต เสือทอง ครูชำนาญการพิเศษ นางสุมาลี จุลเพชร ครูเชี่ยวชาญ นางคนย์หทัย หมวกแก้ว ครูชำนาญการพิเศษ นางสาวปิยาณี จินาผล ครูชำนาญการพิเศษ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำชุดกิจกรรมเล่มนี้ ผู้จัดทำจึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดกิจกรรมภาษาไทยเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนและนักเรียนในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างเจตคติที่ดีในการเรียนวิชาภาษาไทย

มาลินี สัมพันธ์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับครู	ง
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	จ
ชุดกิจกรรมภาษาไทย ชุดที่ ๒ เสียงสระในภาษาไทย	๑
ใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่อง การออกเสียงสระ สระเสียงสั้น สระเสียงยาว	๔
แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑ ตอนที่ ๑	๗
แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑ ตอนที่ ๒	๘
แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑ ตอนที่ ๓	๙
ใบความรู้ที่ ๒.๒ เรื่อง สระเดี่ยว สระประสม และสระเกิน	๑๐
แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๒ ตอนที่ ๑	๑๔
แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๒ ตอนที่ ๒	๑๕
ใบความรู้ที่ ๒.๓ เรื่อง รูปสระ และการใช้รูปสระ	๑๖
แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓ ตอนที่ ๑	๒๑
แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓ ตอนที่ ๒	๒๒
แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓ ตอนที่ ๓	๒๓
ใบความรู้ที่ ๒.๔ เรื่อง ประโยชน์และความสำคัญของเสียงสระในภาษาไทย	๒๕
แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔ ตอนที่ ๑	๓๑
แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔ ตอนที่ ๒	๓๒
แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔ ตอนที่ ๓	๓๔
แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน	๓๕
บรรณานุกรม	๓๗
ภาคผนวก	
เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑ ตอนที่ ๑	๓๙
เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑ ตอนที่ ๒	๔๐
เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑ ตอนที่ ๓	๔๑

สารบัญ

	หน้า
เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๒ ตอนที่ ๑	๔๒
เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๒ ตอนที่ ๒	๔๓
เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓ ตอนที่ ๑	๔๔
เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓ ตอนที่ ๒	๔๕
เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓ ตอนที่ ๓	๔๖
เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔ ตอนที่ ๑	๕๒
เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔ ตอนที่ ๒	๕๓
เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔ ตอนที่ ๓	๕๕
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน	๕๖
แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๕๗
เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๕๘
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๖๐
แบบบันทึกคะแนนชุดกิจกรรม ชุดที่ ๒ เรื่อง เสียงสระในภาษาไทย	๖๑
แบบบันทึกคะแนนการพัฒนา	๖๓

คำชี้แจงสำหรับครู

ชุดกิจกรรมภาษาไทย เรื่อง เสียงในภาษาไทย จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะการเรียนรู้ ในสาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วย ๕ ชุดกิจกรรม ดังนี้

ชุดที่ ๑ เรื่อง กำเนิดและชนิดของเสียงในภาษาไทย

ชุดที่ ๒ เรื่อง เสียงสระในภาษาไทย

ชุดที่ ๓ เรื่อง เสียงพยัญชนะในภาษาไทย

ชุดที่ ๔ เรื่อง เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย

ชุดที่ ๕ เรื่อง การประกอบเสียงเป็นพยางค์และคำในภาษาไทย

ชุดกิจกรรมชุดนี้ จัดสร้างขึ้นโดยกำหนดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถศึกษาเนื้อหา และ ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ครูจะต้องทำความเข้าใจลักษณะกิจกรรม ให้เข้าใจ และศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียด ปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ก่อนให้นักเรียนทำแบบบันทึกกิจกรรม จะต้องชี้แจง แนะนำวิธีการทำให้นักเรียนทราบ ขณะที่นักเรียน ปฏิบัติกิจกรรม ครูเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา หรือเกิดข้อสงสัย หลังจากนักเรียน ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ครูจะตรวจแล้วบันทึกผลการเรียนรู้

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดกิจกรรมภาษาไทย เรื่อง เสียงในภาษาไทย ชุดที่ ๒ เรื่อง เสียงสระในภาษาไทย จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาการเกิดและลักษณะของเสียงสระ เสียงและรูปสระในภาษาไทย ประโยชน์และความสำคัญของเสียงสระ โดยมีส่วนประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑. ชื่อชุดกิจกรรม
๒. เวลาที่ใช้
๓. มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด
๔. จุดประสงค์การเรียนรู้
๕. เนื้อหาสาระ
๖. กิจกรรม
๗. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ใบความรู้/แบบบันทึกกิจกรรม)
๘. แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
๙. เฉลย
๑๐. แบบบันทึกคะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน
๑๑. แบบบันทึกคะแนนการพัฒนา
๑๒. การประเมินผลการทำกิจกรรม

และในส่วนของตัวอย่างหรือสถานการณ์ จะปรากฏอยู่ในขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วง

การเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมเป็นการสอนที่กำหนดให้นักเรียนศึกษาเป็นขั้นตอน และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น นักเรียนควรศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เวลาที่ใช้ เนื้อหาในใบความรู้ และวิธีปฏิบัติกิจกรรมให้เข้าใจก่อนปฏิบัติกิจกรรม และจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด ด้วยความตั้งใจ ซื่อสัตย์ มีความสามัคคี และยอมรับความคิดเห็น ของผู้อื่น มีการวางแผน และรับผิดชอบต่องานกลุ่มด้วยกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ระหว่าง ปฏิบัติกิจกรรมถ้านักเรียนมีปัญหา ไม่เข้าใจ สามารถแก้ปัญหา หรือซักถามครูผู้สอนได้ตลอดเวลา เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว สามารถตรวจคำตอบจากแบบเฉลยคำตอบที่แนบมาด้วยตนเอง หากผลคะแนนไม่เป็นที่พอใจ นักเรียนสามารถกลับไปเรียนรู้กิจกรรมใหม่จนกว่าจะได้ผลเป็นที่พอใจ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไป

ชุดกิจกรรมที่ ๒ เสียงสระในภาษาไทย

รายวิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เวลา ๔ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

ท.๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาของภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
ตัวชี้วัด

ท ๔.๑ ม.๑/๑ อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะการเกิดของเสียงสระได้
๒. บอกลักษณะของสระเสียงสั้น สระเสียงยาว สระเดี่ยว สระประสม และสระเกินได้
๓. จำแนกคำที่ใช้สระเสียงสั้น สระเสียงยาว สระเดี่ยว สระประสม และสระเกินได้
๔. บอกรูปสระ และการใช้รูปสระแทนเสียงสระต่าง ๆ ได้
๕. เขียนสะกดคำโดยใช้รูปสระได้ถูกต้อง
๖. ออกเสียงคำหรือข้อความที่ประสมเสียงสระต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามวิธีการออกเสียง
๗. บอกประโยชน์และความสำคัญของเสียงสระในภาษาไทยได้



เนื้อหาสาระ

๑. ลักษณะการเกิดของเสียงสระในภาษาไทย
๒. สระเสียงสั้นและสระเสียงยาว
๓. สระเดี่ยว สระประสม และสระเกิน
๔. รูปสระ และการใช้รูปสระ
๕. การอ่านและเขียนสะกดคำที่ประสมเสียงสระต่าง ๆ
๖. ประโยชน์และความสำคัญของเสียงสระในภาษาไทย



กิจกรรม

๑. นักเรียนศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่อง การออกเสียงสระ สระเสียงสั้น สระเสียงยาว
๒. นักเรียนทำแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑

๓. นักเรียนศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ที่ ๒.๒ เรื่อง สระเดี่ยว สระประสม และสระเกิน
๔. นักเรียนทำแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๒
๕. นักเรียนศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ที่ ๒.๓ เรื่อง รูปสระ และการใช้รูปสระ
๖. นักเรียนทำแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓
๗. นักเรียนศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ที่ ๒.๔ เรื่อง ประโยชน์ และความสำคัญของเสียงสระในภาษาไทย
๘. นักเรียนทำแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔
๙. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน ชุดกิจกรรมที่ ๒ เรื่อง เสียงสระในภาษาไทย

สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. ใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่อง การออกเสียงสระ สระเสียงสั้น สระเสียงยาว
๒. ใบความรู้ที่ ๒.๒ เรื่อง สระเดี่ยว สระประสม และสระเกิน
๓. ใบความรู้ที่ ๒.๓ เรื่อง รูปสระ และการใช้รูปสระ
๔. ใบความรู้ที่ ๒.๔ เรื่อง ประโยชน์และความสำคัญของเสียงสระในภาษาไทย
๕. แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑ ตอนที่ ๑ เกมหาคู่ให้หนูหน่อย
๖. แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑ ตอนที่ ๒ จำแนกคำที่ใช้สระเสียงสั้น และสระเสียงยาว
๗. แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑ ตอนที่ ๓ สัมผัสเสนาะในสำนวนไทย
๘. แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๒ ตอนที่ ๑ จำแนกสระเดี่ยว สระประสม สระเกิน
๙. แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๒ ตอนที่ ๒ สระเดี่ยว สระประสม สระเกินในบทร่ายกรอง
๑๐. แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓ ตอนที่ ๑ การใช้รูปสระ
๑๑. แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓ ตอนที่ ๒ วิธีเขียนรูปสระ
๑๒. แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓ ตอนที่ ๓ เกมปริศนาหาคำ
๑๓. แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔ ตอนที่ ๑ กาพย์เหาะพริ้ว วรรณคดี
๑๔. แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔ ตอนที่ ๒ คำขวัญคล้องจอง มองเห็นเอกลักษณ์
๑๕. แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔ ตอนที่ ๓ เรียงร้อย ถ้อยสัมผัส
๑๖. แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน ชุดกิจกรรมที่ ๒ เรื่อง เสียงสระในภาษาไทย



การประเมินผลการทำกิจกรรม

- | | |
|----------------------------------|-----------|
| ๑. ตรวจสอบผลงานแบบบันทึกกิจกรรม | ๑๓๒ คะแนน |
| ๒. ประเมินการทำกิจกรรมกลุ่ม | ๔๘ คะแนน |
| ๓. แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน | ๑๕ คะแนน |

เกณฑ์การผ่านการประเมิน

นักเรียนศึกษาความรู้ ทำแบบบันทึกกิจกรรม และทำแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๐





ใบความรู้ที่ ๒.๑

เรื่อง การออกเสียงสระ สระเสียงสั้น สระเสียงยาว

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะการเกิดของเสียงสระได้
๒. บอกลักษณะของสระเสียงสั้น สระเสียงยาวได้
๓. จำแนกคำที่ใช้สระเสียงสั้น และสระเสียงยาวได้
๔. บอกเสียงสระในคำหรือข้อความได้
๕. ออกเสียงคำที่มีสระเสียงสั้น สระเสียงยาวได้ถูกต้อง
๖. เขียนคำที่มีสระเสียงสั้น สระเสียงยาวได้

- คำชี้แจง**
๑. นักเรียนศึกษาข้อมูลใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่อง การออกเสียงสระ สระเสียงสั้น สระเสียงยาว
 ๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑ ตอนที่ ๑ – ตอนที่ ๓

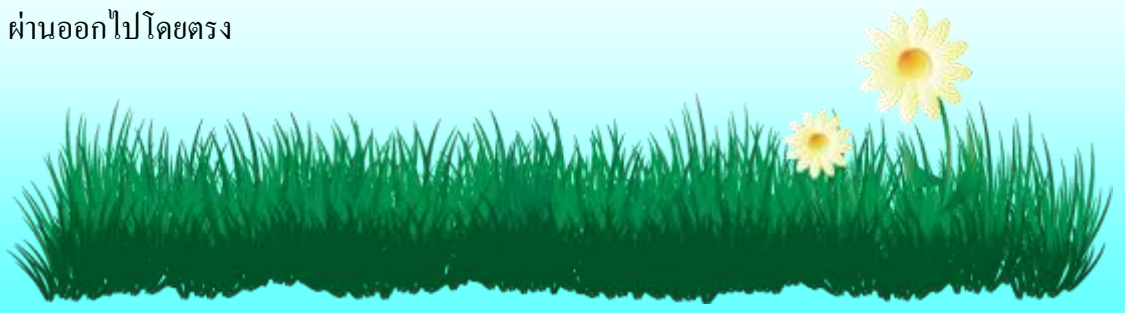


เสียงสระ

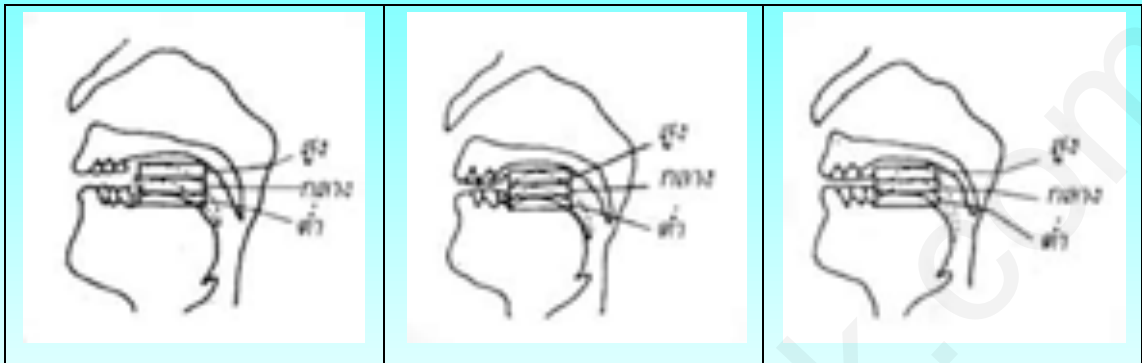
เสียงสระ คือ เสียงที่เกิดจากกระแสลมจากปอดผ่านเส้นเสียง ซึ่งเกร็งตัวชิดกัน ปิดช่องทางลม จนสั้นสะบัดแล้วเลยออกไปทางช่องปากหรือจมูก โดยที่ไม่ถูกสกัดกั้น ณ ที่ใดที่หนึ่งในช่องทางเดินของลม แต่มีการใช้ลิ้นและริมฝีปากกล่อมเกลาเสียงให้แตกต่างกันไปได้หลายเสียง

เสียงสระบางเสียงนั้น เกิดจากลิ้นส่วนหน้า บางเสียงเกิดจากลิ้นส่วนกลาง และบางเสียงเกิดจากลิ้นส่วนหลัง ซึ่งลิ้นจะกระดกในระดับสูงต่ำต่างกัน ส่วนริมฝีปาก บางเสียงเกิดจากริมฝีปากห่อกลม บางเสียงเกิดจากริมฝีปากปกติ บางเสียงเกิดจากรูปปากกว้างหรือรี

ลักษณะสำคัญของเสียงสระมี ๒ อย่าง คือ เป็นเสียงสั้นสะบัดหรือเสียงก้อง และเป็นเสียงผ่านออกไปโดยตรง



ระดับของลิ้นส่วนต่าง ๆ ในการเปล่งเสียงสระ



อิ, อี

เอะ, เอ

แอะ, แอ

การกระดกลิ้นส่วนหน้าตาม

ระดับต่าง ๆ

อื, อือ

เออะ, เออ

อะ, อา

การกระดกลิ้นส่วนกลางตาม

ระดับต่าง ๆ

อุ, อู

โอะ, โอ

เอะ, ออ

การกระดกลิ้นส่วนหลังตาม

ระดับต่าง ๆ

(ที่มา : เสนีย์ วิลาวรรณ. หลักและการใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑, ๒๕๔๐)

ลักษณะของริมฝีปากในการเปล่งเสียงสระ



อิ อี อื อือ

เหยียดปิดหรือเกือบปิด

เอะ เอ เอะ เออ

เหยียดเปิดปานกลาง

แอะ แอ อะ อา

เหยียดเปิดกว้าง





อุ อุ
ห่อกลมปิดหรือเกือบปิด

โอะ โอะ
ห่อกลมเปิดปานกลาง

เออะ ออ
ห่อกลมเปิดกว้าง

(ที่มา : เสนีย์ วัฒวรรณ. หลักและการใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑, ๒๕๔๐)

เสียงสระในภาษาไทยมี ๒๔ เสียง จำแนกตามช่วงเวลาในการเปล่งเสียงได้ดังนี้

สระเสียงสั้น และสระเสียงยาว

สระแบ่งตามช่วงเวลาในการเปล่งเสียงออกเป็น ๒ พวก คือ สระเสียงสั้น (รัสสระ) และ สระเสียงยาว (ทิมสระ) สระทั้งสองพวกนี้มีที่ก่อกเสียงและใช้อวัยวะกล่อมกลาเสียงอย่างเดียวกัน ต่างกันที่ช่วงเวลาในการเปล่งเสียง กล่าวคือ สระเสียงสั้นใช้เวลาในการเปล่งเสียงน้อย สระเสียงยาว ใช้เวลาในการเปล่งเสียงนานกว่า

เสียงสระ ๒๔ เสียง แบ่งเป็นสระเสียงสั้น และสระเสียงยาวอย่างละ ๑๒ เสียง ดังนี้

ที่	สระเสียงสั้น	ที่	สระเสียงยาว
๑.	อะ	๑	อา
๒.	อิ	๒	อี
๓.	ึ	๓	ือ
๔.	อุ	๔	ู
๕.	เอะ	๕	เอ
๖.	แอะ	๖	แอ

ที่	สระเสียงสั้น	ที่	สระเสียงยาว
๗.	โอะ	๗	โอ
๘.	เออะ	๘	ออ
๙.	เออะ	๙	เออ
๑๐.	เอียะ	๑๐	เอีย
๑๑.	เอือะ	๑๑	เอือ
๑๒.	อัวะ	๑๒	อัว



แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑
ตอนที่ ๑ เกมหาคู่ให้หนูหน่อย

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาคำที่มีสระเสียงสั้น หรือเสียงยาว คู่กับคำที่กำหนดให้ (คำที่จะตอบนั้นต้องมีพยัญชนะต้นเหมือนกับคำที่กำหนดให้ และสะกดในมาตราเดียวกัน)

- | | |
|------------------|-----------------|
| ๑. ปัด - | ๑๑. - เหตุ |
| ๒. ว่าง - | ๑๒. - จอ |
| ๓. อุด - | ๑๓. - วาย |
| ๔. อืด - | ๑๔. - โคน |
| ๕. หั่น - | ๑๕. - เชน |
| ๖. เจ็ด - | ๑๖. - ยุง |
| ๗. ตี - | ๑๗. - คุณ |
| ๘. ยืด - | ๑๘. - แค |
| ๙. สับ - | ๑๙. - ปลุก |
| ๑๐. เอ็น - | ๒๐. - เพศ |

เสียงสระสั้น - ยาว สามารถแยกความหมาย
ของคำให้แตกต่างกัน



แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑
ตอนที่ ๒ จำแนกคำที่ใช้สระเสียงสั้น และสระเสียงยาว

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

- คำชี้แจง** ๑. อ่านพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ๒. จำแนกคำที่ขีดเส้นใต้ว่าใช้สระเสียงสั้น หรือสระเสียงยาว

เรามีโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษานี้ก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียง คือ ให้ออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้ หมายความว่า วิธีใช้คำมาประกอบประโยค นับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สาม คือ ความร่ำรวยในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่าไม่ร่ำรวยพอ จึงต้องมีการบัญญัติศัพท์ใหม่มาใช้ สำหรับคำใหม่ที่ตั้งขึ้น มีความจำเป็นในทางวิชาการไม่น้อย แต่บางคำที่ง่าย ๆ ก็ควรจะใช้คำเก่า ๆ ที่เรามีอยู่แล้ว ไม่ควรจะมาตั้งศัพท์ใหม่ให้ยุ่งยาก

(พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการประชุม
 ทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๐๕)

คำที่ใช้สระเสียงสั้น	คำที่ใช้สระเสียงยาว	คำที่ใช้ทั้งสระเสียงสั้น และสระเสียงยาว
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		



แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑
ตอนที่ ๓ สัมผัสเสน่ห์ในสำนวนไทย

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง จงเติมสำนวนไทยต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่มีเสียงสระคล้องจองกัน บอกเสียงสระของคำคู่ นั้น พร้อมทั้งระบุว่าเป็นสระเสียงสั้นหรือสระเสียงยาว

ที่	สำนวนไทย	เสียงสระ	สระเสียงสั้น	สระเสียงยาว
๑.	ดีดดี			
๒.	ข้าวยาก			
๓.	ข้าวเหลือ			
๔.	 แกร้งร้อน			
๕.	 ขวัญแขวน			
๖.	 ผักบั้งโหรงเหรง			
๗.	ขุดด้วยปาก			
๘.	ทรัพย์สินในดิน			
๙.	ทำคุณบูชาโทษ			
๑๐.	 งอในกระดุก			
๑๑.	 ซักศึกเข้าบ้าน			
๑๒.	 นอนคู่มิเห็น			
๑๓.	สำเนียงต่อภาษา			
๑๔.	รักษาวาให้มั่น			
๑๕.	มะพร้าวตื่นตก			
๑๖.	 น้ำลคมดกินปลา			
๑๗.	 ดีเจ็ดหน			
๑๘.	 รักชั่วหามเสา			
๑๙.	เลือดเนื้อ			
๒๐.	ปวดเสียว			

* สำนวนไทยเป็นภูมิปัญญาทางภาษาของไทย ใช้ภาษาที่งดงามไพเราะ มีความหมายที่ลึกซึ้งกินใจ จึงสมควรที่จะช่วยกันรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติสืบไป



จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของสระเดี่ยว สระประสม และสระเกินได้
๒. จำแนกคำที่ใช้สระเดี่ยว สระประสม และสระเกินได้
๓. ออกเสียงคำ หรือข้อความที่ประสมเสียงสระต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามวิธีการออกเสียง

คำชี้แจง

๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๒.๒ เรื่อง สระเดี่ยว สระประสม และสระเกิน
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๒ ตอนที่ ๑ – ตอนที่ ๒



สระเดี่ยวและสระประสม

สระเสียงสั้นและสระเสียงยาว ๒๔ เสียง แบ่งตามส่วนประกอบของเสียงออกเป็น สระเดี่ยว ๑๘ เสียง และสระประสม ๖ เสียง

สระเดี่ยว คือ สระที่เปล่งออกมาเป็นเสียงเดียว เกิดจากลมผ่านเส้นเสียง ซึ่งมีการสั่นสะบัด แล้วผ่านเลยไปทางช่องปาก โดยไม่ถูกกัก ณ อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง แต่จะถูกลิ้นและริมฝีปาก กล่อมเกล่าเสียงในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง



เสียงสระเดี่ยว



ที่	สระเสียงสั้น	ที่	สระเสียงยาว
๑.	อะ	๑.	อา
๒.	อิ	๒.	อี
๓.	อึ	๓.	อื
๔.	อุ	๔.	อู
๕.	เอะ	๕.	เอ

ที่	สระเสียงสั้น	ที่	สระเสียงยาว
๖.	แอะ	๖.	แอ
๗.	โอะ	๗.	โอ
๘.	เอะ	๘.	ออ
๙.	เออะ	๙.	เออ

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่า สระทั้งหมด ๕ คู่ จะออกเสียง เป็นสระเสียงสั้น ๕ เสียง ออกเป็น สระเสียงยาว ๕ เสียง รวม ๑๐ เสียง ลักษณะลิ้นและปากจะอยู่ในท่าเดิมตลอด เราเรียกสระทั้ง ๑๐ เสียงนี้ว่า สระเดี่ยวหรือ สระแท้

สระประสม คือ สระที่ประกอบด้วยสระเดี่ยวสองเสียง ซึ่งในการเปล่งเสียงจะใช้ลิ้น และริมฝีปากกล่อมเกลาเสียงร่วมกันสองลักษณะ

สระประสมมี ๓ คู่ แบ่งเป็นสระเสียงสั้น ๓ เสียง และสระเสียงยาว ๓ เสียง แต่ละเสียง ประกอบด้วยสระเดี่ยวสองเสียงประสมกัน ดังนี้



สระเสียงสั้น	สระเดี่ยว
เอียะ	อิ + อะ
เอือะ	อี + อะ
อัวะ	อุ + อะ

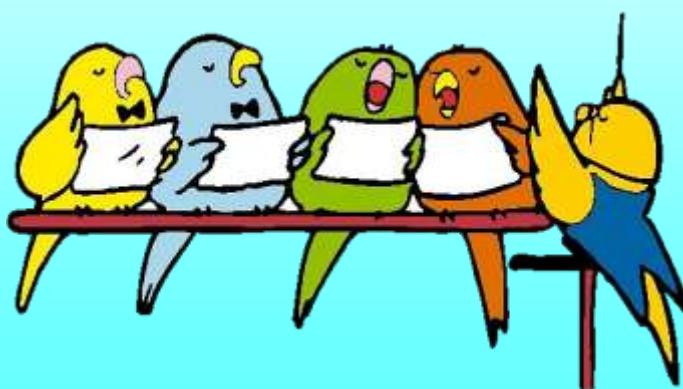
สระเสียงยาว	สระเดี่ยว
เอีย	อี + อา
เอือ	อี + อา
อัว	อุ + อา

เอียะ เอีย ใช้ลิ้นและริมฝีปากทำเสียงสระ อิ อี ก่อนแล้วเปลี่ยนเป็นทำเสียงสระ อะ อา

เอือะ เอือ ใช้ลิ้นและริมฝีปากทำเสียงสระ อี อือ ก่อนแล้วเปลี่ยนเป็นทำเสียงสระ อะ อา

อัวะ อัว ใช้ลิ้นและริมฝีปากทำเสียงสระ อุ ู ก่อนแล้วเปลี่ยนเป็นทำเสียงสระ อะ อา

การทำเสียงสระประสมใช้ลิ้นและริมฝีปากเช่นเดียวกับสระเดี่ยวที่ประสมอยู่ เช่น สระเอียะ มีวิธีทำเสียงอย่างสระอิ และสระอะ เสียงที่เกิดขึ้นมีลักษณะเสียงประสม เราจึงเรียกว่า เสียงสระประสม หรือสระเลื่อน



ความสัมพันธ์ของลิ้นกับริมฝีปากในการออกเสียงสระประสม

ลักษณะของ ริมฝีปาก	ระดับของลิ้น	ส่วนของลิ้น		
		หน้า	กลาง	หลัง
ปิด	สูง	อิ อี	อึ อือ	อุ อุ
กึ่งปิด กึ่งเปิด	กลาง	เอะ เอ	เออะ เออ	โอะ โอ
เปิด	ต่ำ	แอะ แอ	อะ อา	เอะ ออ

ดังนั้น เสียงสระในภาษาไทยจึงมีสระเดี่ยวเสียงสั้น ๕ เสียง และสระเดี่ยวเสียงยาว ๕ เสียง สระประสมเสียงสั้น ๑ เสียง สระประสมเสียงยาว ๑ เสียง รวมทั้งหมดเป็น ๒๔ เสียง

สำหรับสระประสมเสียงสั้น เอียะ เอือะ อัวะ นักวิชาการบางท่านไม่นับว่าเป็นเสียงในภาษาไทยเพราะไม่มีคำที่ใช้สระ ๓ เสียงนี้ในภาษาไทยกลาง แต่มีใช้ในภาษาเมื่อเขียนแทนเสียงธรรมชาติ ใช้เขียนแทนเสียงคำที่มาจากภาษาอื่นและมีบางคำใช้ในภาษาถิ่น ในที่นี้จึงนับว่าเป็นเสียงในภาษาไทยด้วย ดังนี้

ใช้แทนเสียงธรรมชาติ

- เสียงไฟในเตาแตกดังเปรียะ ๆ
- เขาส่งเสียงไล่ไก่ที่มากจิกข้าวที่ตากที่ลานบ้านดังเอือะ ๆ
- ฉันทะคุ้งตัวเมื่อได้ยินเสียงไม้เรียวกระทบหลังน้องชายดังอัวะ ๆ

ใช้แทนคำที่มาจากภาษาอื่น

- เขาชอบกินขนมเปี๊ยะ
- อัวะ เชื่อว่าชนชาติลัวะเคยอาศัยอยู่ในดินแดนสุวรรณภูมิมาก่อนที่ไทยจะมาอยู่
- ในภาษาถิ่นเหนือมีคำว่า ผัวะ แปลว่า ผู และคำว่า เปี๊ยะ แปลว่า เปียก



สระเกินหรือสระที่มีเสียงพยัญชนะประสม

สระที่มีเสียงพยัญชนะประสม คือ เสียงสระที่มีเสียงพยัญชนะประสมอยู่ด้วย การออกเสียงจะออกกลมกลืนระหว่างเสียงสระกับเสียงพยัญชนะ ซึ่งมีทั้งหมด ๘ เสียง คือ อำ ไอ โอ เอา ฤ ฦ ฦ ฦ แต่เสียงสระเหล่านี้มีเสียงซ้ำกับสระเดี่ยวที่กล่าวมาแล้ว จึงไม่นับว่าเป็นเสียงสระโดยตรง

สระทั้ง ๘ เสียง มีลักษณะ ดังนี้

อำ	มีเสียง	อะ + /ม/
ไอ	มีเสียง	อะ + /ย/
โอ	มีเสียง	อะ + /ย/
เอา	มีเสียง	อะ + /ว/

ฤ	มีเสียง	/ร/ + อี
ฦ	มีเสียง	/ร/ + อือ
ฦ	มีเสียง	/ล/ + อี
ฦ	มีเสียง	/ล/ + อือ



แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๒
ตอนที่ ๑ จำแนกคำที่ใช้สระเดี่ยว สระประสม และสระเกิน

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง จำแนกคำต่อไปนี้ว่าใช้สระเดี่ยว สระประสม หรือสระเกิน

เพื่อน	เปื้อน	เชิญ	หั่ว	จำ	สร้าง
ใจ	เขียน	เรา	รำ	หรือ	ให้
กลัว	ไกล	ผัก	เสียบ	ไหล	ฐาน
ถือ	สูง	ถูก	เขี้ยว	ครัว	คิด
สุข	เปลี่ยน	พร้อม	เรียง	ไหม	เคียด

ใช้สระเดี่ยว	ใช้สระประสม	ใช้สระเกิน
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		



ตอนที่ ๒ สระเดี่ยว สระประสม และสระเกินในบทร้อยกรอง

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง เขียนคำที่ใช้สระเดี่ยว สระประสม และสระเกิน จากบทประพันธ์ต่อไปนี้

๑. ถึงบางเดื่อไธ้มะเดื่อเหลือประหลาด บังเกิดชาติแมลงหวี่มีในไส้
เหมือนคนพาลหวานนอกข้อมขมใน อุปไมยเหมือนมะเดื่อเหลือระอา
(นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่)

คำที่ใช้สระเดี่ยว ได้แก่
 คำที่ใช้สระประสม ได้แก่
 คำที่ใช้สระเกิน ได้แก่

๒. สนิมเหล็กเกิดแต่เนื้อ ในตน
 กินกัดเนื้อเหล็กจน กร่อนขร่ำ
 บาปเกิดแต่ตนคน เป็นบาป
 บาปยอมทำโทษซ้ำ ใส่ผู้บาปเอง

(โคลงโลกนิติ : สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเดชาดิศร)

คำที่ใช้สระเดี่ยว ได้แก่

คำที่ใช้สระประสม ได้แก่

คำที่ใช้สระเกิน ได้แก่





ใบความรู้ที่ ๒.๓ เรื่อง รูปสระ และการใช้รูปสระ



จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกชื่อรูปสระได้
๒. อธิบายการใช้รูปสระต่าง ๆ แทนเสียงสระได้
๓. อธิบายวิธีการเขียนรูปสระเมื่อนำไปประกอบเป็นพยางค์ หรือคำได้
๔. เขียนสะกดคำโดยใช้รูปสระได้ถูกต้อง

คำชี้แจง

๑. นักเรียนศึกษาข้อมูลใบความรู้ที่ ๒.๓ เรื่อง รูปสระ และการใช้รูปสระ
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓ ตอนที่ ๑ – ตอนที่ ๓



รูปสระในภาษาไทย

ภาษาไทยมีตัวอักษรสำหรับใช้แทนเสียงต่าง ๆ ทำให้เราสามารถอ่านและเขียนหนังสือเพื่อสื่อความหมายได้โดยสะดวก ตัวอักษรไทยที่ใช้สำหรับแทนเสียงในภาษาไทย มี ๓ ชนิด ได้แก่ รูปสระ รูปพยัญชนะ และรูปวรรณยุกต์

รูปสระมี ๒๑ รูป มีชื่อเรียกดังต่อไปนี้

ที่	รูป	ชื่อ
๑.	ะ	วิสรรชนีย์
๒.	ั	ไม้หันอากาศ
๓.	ุ	ไม้ไต่คู้
๔.	า	ลากข้าง
๕.	ิ	พินทุอิ
๖.	ี	ฝนทอง
๗.	อ	นฤหิต หรือ หยาดน้ำค้าง
๘.	ึ	พินหนู
๙.	ุ้	ดินเหยียด
๑๐.	ู	ดินคู้
๑๑.	เ	ไม้หน้า

ที่	รูป	ชื่อ
๑๒.	ไ	ไม้้วน
๑๓.	เ	ไม้ตาย
๑๔.	โ	ไม้โอ
๑๕.	อ	ตัวอ
๑๖.	ว	ตัวว
๑๗.	ย	ตัวย
๑๘.	ฤ	ตัวรี
๑๙.	ฦ	ตัวรือ
๒๐.	ฦ	ตัวลี
๒๑.	ฦ	ตัวลือ

การใช้รูปสระ

สระ ๒๑ รูป ใช้แทนเสียงสระต่าง ๆ บางเสียงใช้สระรูปเดียว บางเสียงใช้หลายรูปประกอบกัน ดังนี้

เสียงสระที่ใช้รูปสระ ๑ รูป มีดังนี้

ที่	เสียงสระ	รูปสระที่ใช้	ชื่อรูปสระที่ใช้
๑.	อะ	ะ	วิสรรชนีย์
๒.	อา	า	ลากข้าง
๓.	อิ	ิ	พินทุอิ
๔.	อุ		ดินเหี้ยด
๕.	อู		ดินคู้
๖.	เอ	เ	ไม้หน้า
๗.	โอ	โ	ไม้โอ
๘.	ออ	อ	ตัวออ
๙.	อะ /ย/ สะกด	ใ	ไม้ม้วน
๑๐.	อะ /ย/ สะกด	ไ	ไม้มลาย
๑๑.	อิ อี เออ มี /ร/ ประสม	ฤ	ตัวรี
๑๒.	อือ มี /ร/ ประสม	ຸ	ตัวรือ
๑๓.	อี มี /ล/ ประสม	ฦ	ตัวลี
๑๔.	อือ มี /ล/ ประสม	ຸ	ตัวลือ



เสียงสระที่ใช้รูปสระ ๒ รูป มีดังนี้

ที่	เสียงสระ	รูปสระที่ใช้	ชื่อรูปสระที่ใช้
๑.	อี	เ	พินทุอี + ฝนทอง
๒.	อี		พินทุอี + หยาดน้ำค้าง
๓.	อือ	ุ	พินทุอี + ฟันหนู
๔.	เอะ	เ - ะ	ไม้หน้า + วิสรรชนีย์
๕.	แอ	แ -	ไม้หน้า + ไม้หน้า
๖.	อ้าว	ั - ัว	ไม้หันอากาศ + ตัวอ
๗.	โอะ	โ - ะ	ไม้โอ + วิสรรชนีย์
๘.	เออ	เ - อ	ไม้หน้า + ตัวอ
๙.	อะ /ม/ สะกด	ั - ำ	หยาดน้ำค้าง + ลากข้าง
๑๐.	อะ /ว/ สะกด	เ - ำ	ไม้หน้า + ลากข้าง

เสียงสระที่ใช้รูปสระ ๓ รูป

ที่	เสียงสระ	รูปสระที่ใช้	ชื่อรูปสระที่ใช้
๑.	แอะ	แ - ะ	ไม้หน้า + ไม้หน้า + วิสรรชนีย์
๒.	อ้าวะ	ั - ัวะ	ไม้หันอากาศ + ตัวอ + วิสรรชนีย์
๓.	เออะ	เ - าะ	ไม้หน้า + ลากข้าง + วิสรรชนีย์
๔.	เออะ	เ - ะ	ไม้หน้า + ตัวอ + วิสรรชนีย์

เสียงสระที่ใช้รูปสระ ๔ รูป

ที่	เสียงสระ	รูปสระที่ใช้	ชื่อรูปสระที่ใช้
๑.	เอีย	เ - ีย	ไม้หน้า + พินทุอี + ฝนทอง + ตัวย
๒.	เอือ	เ - ือ	ไม้หน้า + พินทุอี + ฟันหนู + ตัวอ



เสียงสระที่ใช้รูปสระ ๕ รูป

ที่	เสียงสระ	รูปสระที่ใช้	ชื่อรูปสระที่ใช้
๑.	เอียะ	เียะ	ไม้หน้า + พินทุอิ + ฝนทอง + ตัวขอ + วิสรรชนีย์
๒.	เอือะ	เือะ	ไม้หน้า + พินทุอิ + ฝนหนู + ตัวขอ + วิสรรชนีย์

วิธีเขียนรูปสระ

เสียงสระต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น มีการใช้รูปสระแทนเสียงตั้งแต่ ๑ รูป จนถึงมากที่สุด คือ ใช้รูปสระ ๕ รูป เมื่อนำไปประกอบเป็นพยางค์หรือคำ มีการใช้ตามรูปเดิมบ้าง เปลี่ยนแปลงรูปใหม่บ้าง หรือลดรูป

วิธีการเขียนรูปสระเมื่อนำไปประกอบเป็นพยางค์ หรือ คำ มีดังต่อไปนี้

๑. คงรูป คือ ต้องเขียนรูปให้ปรากฏชัด เช่น

กระปะ	(สระอะ)
โด้ะ	(สระโอะ)
เตะะ	(สระเอะ)
แกะ	(สระเอะ)
บัว	(สระอัว)
ขอ	(สระออ)
เรือ	(สระเออ)
แสง	(สระแอะ)



๒. ลดรูป คือ ไม่ต้องเขียนรูปสระให้ปรากฏ หรือปรากฏแต่เพียงบางส่วน แต่ต้องออกเสียงให้ตรงกับรูปสระที่ลดนั้น การลดรูปมี ๒ ลักษณะ คือ

๒.๑ ลดรูปทั้งหมด เช่น

น + โอะ + ก	=	นก
ก + ออ + ร	=	กร
ค + โอะ + ล	=	คล
ณ + อะ	=	ณ
บ + ออ + '	=	บ่



๒.๒ ลดรูปบางส่วน ได้แก่ สระที่ลดรูปไม่หมด เหลือไว้แต่เพียงบางส่วนของรูปเต็มพอเป็นเครื่องสังเกตให้รู้ว่าไม่ซ้ำกับรูปอื่น เช่น



ก + เออ + ย	=	เกย (ลดรูปตัวอออก เหลือแต่ไม้หน้า)
ก + อัว + น	=	กวน (ลดไม้หน้าออก เหลือแต่ตัวอ)
ล + เอะ + น + '	=	เล่น (ลดวิสรรชนีย์ เหลือแต่ไม้หน้า)
พ + เอะ + ชร	=	เพชร (ลดวิสรรชนีย์ เหลือแต่ไม้หน้า)
ท + แอะ + ง + '	=	แท่ง (ลดวิสรรชนีย์ เหลือแต่ไม้หน้า ๒ รูป)

๓. แปลงรูป คือ แปลงรูปสระเดิมให้เปลี่ยนเป็นอีกรูปหนึ่ง เช่น

ก + อะ + น	=	กัน (แปลงวิสรรชนีย์ เป็นไม้หน้าออก)
ป + อะ + ก	=	ปึก (แปลงวิสรรชนีย์ เป็นไม้หน้าออก)
ก + เอะ + ง	=	เก้ง (แปลงวิสรรชนีย์เป็นไม้ไต่คู้)
ข + แอะ + ง	=	แข็ง (แปลงวิสรรชนีย์เป็นไม้ไต่คู้)
ด + เออ + น	=	เดิน (แปลงตัวอ เป็นพินทุ์)



แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓
ตอนที่ ๑ เรื่อง การใช้รูปสระ

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกเสียงสระของคำที่กำหนดให้ บอกจำนวนรูปสระ และชื่อรูปสระที่ใช้
ให้ถูกต้อง

ที่	คำ	เสียงสระ	รูปสระ	
			จำนวนรูปสระที่ใช้	ชื่อรูปสระที่ใช้
๑.	กล้วย			
๒.	เงิน			
๓.	เรียง			
๔.	แป้ง			
๕.	เจอ			
๖.	ตรง			
๗.	เงือก			
๘.	วัย			
๙.	ชด			
๑๐.	ธ			
๑๑.	นั่ง			
๑๒.	ขร้าว			
๑๓.	ยก			
๑๔.	โต๊ะ			
๑๕.	เหนือ			



แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓
ตอนที่ ๒ เรื่อง วิธีเขียนรูปสระ

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง จงจัดคำต่อไปนี้ไว้ในช่องที่บอกวิธีเขียนรูปสระให้ถูกต้อง

วงศ์	เมือง	เนตร	กร	เมน	สังข์
เห็น	คน	สวน	มงคล	สอย	เรียน
องค์	เกาะ	เลอะ	เจ็ด	กล	เชิญ
เพิ่ม	เทอญ	รัก	โอกาส	เกิด	เนย
กัณฑ์	แข็ง	กลัว	เกลอ	อรชร	สมพร

คงรูป	แปลงรูป	ลดรูป
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		



แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓
ตอนที่ ๓ เรื่อง เกมปริศนาคำ

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ เติมคำที่มีเสียงสระ “อะ” ในช่องสี่เหลี่ยม ตามความหมายที่กำหนดให้

๑.

ฐ			

การทำงานประจำเกี่ยวกับอาชีพค้าขาย

๒.

ก					ศ	
---	--	--	--	--	---	--

เวลาและสถานที่, ความควรไม่ควร

๓.

			น
--	--	--	---

ผู้รู้เห็นเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงที่ใช้เป็น
หลักฐานเครื่องพิสูจน์ได้

๔.

		ม		เ		ม	
--	--	---	--	---	--	---	--

ตั้งใจทำอย่างรีบเร่งเพื่อให้
แล้วเสร็จไป

๕.

			ย
--	--	--	---

แตกหัก หรือพังกระจัดกระจาย

๖.

			า	
--	--	--	---	--

หมดจด, ผ่องใส, ไม่สกปรก

๗.

		ศ		ษ	
--	--	---	--	---	--

การศึกษาในทางบำรุงกายโดยวิธีออกกำลังกาย

๘.

ช			
---	--	--	--

ทำให้ช้าลง, ทำให้ช้าลงเพื่อรอ

๙.

			ม
--	--	--	---

ชื่อไม้พุ่ม มีหนาม กลิ่นแรง ใบเล็กเป็นฝอย
ยอดและใบอ่อนกินได้

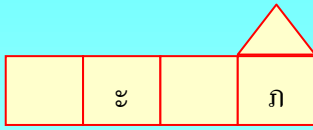
๑๐.

ภ				จ
---	--	--	--	---

งานที่จำต้องทำ

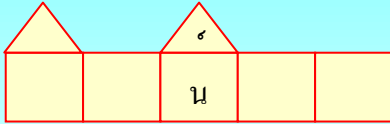
ตอนที่ ๒ เติมคำที่มีเสียงสระ “ไอ” ในช่องสี่เหลี่ยม ตามความหมายที่กำหนดให้

๑.



เมืงของญาติ

๒.



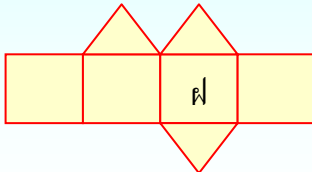
ดวงตา

๓.



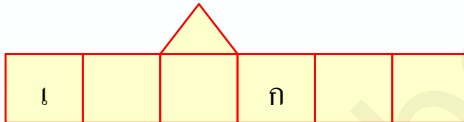
เปลอไฟ, สติเพื่อน

๔.



ข้อพายุหมุนที่มีกำลังแรงจัดทำให้
มีฝนตกหนักมาก

๕.



เคียวแหลมที่มีในกัน หรือปลายหาง
สัตว์บางชนิด เช่น ผึ้ง แมงป่อง

๖.

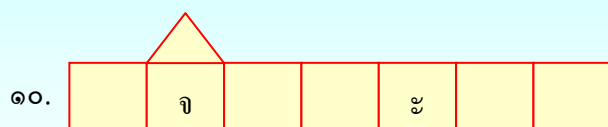
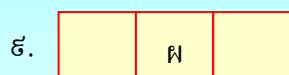
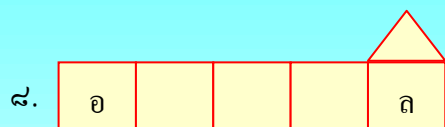
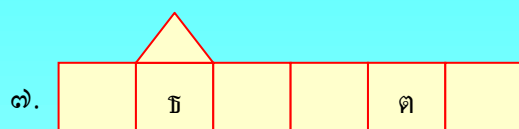


ใยแมงมุมที่ติดค้างอยู่ในที่ต่าง ๆ

ON

OFF





อำนาจสูงสุดของรัฐเอกราชที่ใช้
ในการปกครองประเทศ

เครื่องสำรองแห่งสิ่งของ เช่น รถ
เป็นต้น เพื่อเตรียมไว้ใช้เมื่อเวลาจำเป็น

แผ่นดิน

ทำเพชรพลอย หรือแก้วให้เป็นเหลี่ยม
หรือรูปตามต้องการ แล้วขัดเงา



ตอนที่ ๓ เติมคำที่มีเสียงสระ “อา” ในช่องสี่เหลี่ยมตามความหมายที่กำหนดให้

๑.

			ม
--	--	--	---

คุณความดี

๒.

▲			ล	
---	--	--	---	--

ชื่อไม้เถาชนิดหนึ่ง ใช้ใบและยอด
เป็นผัก

๓.

▲			ม	๒	
---	--	--	---	---	--

คูร้าย, ร้ายกาจ, ทารุณ, เขี้ยวโหด

๔.

▲			ป
---	--	--	---

ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง ดอกสีขาว บางพันธุ์
สีนวลหรือสีเหลืองอ่อน กลิ่นหอมเย็น

๕.

▲	ก		ร	▲
---	---	--	---	---

หนังสือตำราที่สำคัญทางศาสนาหรือ
โหราศาสตร์ เป็นต้น

๖.

▲			ม		๓	▲
---	--	--	---	--	---	---

ข้าราชการ, ข้าเฝ้า, ที่ปรึกษา

๗.

ก					ร
---	--	--	--	--	---

คนงาน, ลูกจ้างที่ใช้แรงงาน

๘.

▲			เ	๔	
---	--	--	---	---	--

ค่าจ้างทำเครื่องเงิน หรือทองรูปพรรณ

๙.

▲		พ		๕
---	--	---	--	---

ผูกพัน, เกี่ยวข้อง

๑๐.

▲	ส				โ		ก	๖	
---	---	--	--	--	---	--	---	---	--

การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวน
ราษฎรในแต่ละครัวเรือน

ตอนที่ ๔ เติมคำที่ใช้ ถ, ฎ ในช่องสี่เหลี่ยมตามความหมายที่กำหนดให้ พร้อมทั้งเขียนคำอ่านให้ถูกต้อง

๑. ชื่อเดือนที่ ๕ ตามสุริยคติ

พ				า		
---	--	--	--	---	--	--

อ่านว่า

๒. นักบวชพวกหนึ่ง

		ษ
--	--	---

อ่านว่า

๓. เรือน โดยมาก หมายถึง เรือนอันสง่าผ่าเผย

ก		ห			
---	--	---	--	--	--

อ่านว่า

๔. การกระทำหรืออาการที่แสดงออก

พ				ร	ร	
---	--	--	--	---	---	--

อ่านว่า

๕. เวลาที่กำหนด หรือคาดว่าจะให้ผล

		ษ
--	--	---

อ่านว่า



๖. ชื่อวันที่ ๕ ของสัปดาห์

พ				บ	
---	--	--	--	---	--

อ่านว่า

๗. คำถาม

			น	า
--	--	--	---	---

อ่านว่า

๘. ใจ, ความรู้สึก

	ท	
--	---	--

อ่านว่า

๙. ไม่มีกลิ่นหอม ใช้ทำอะไรได้

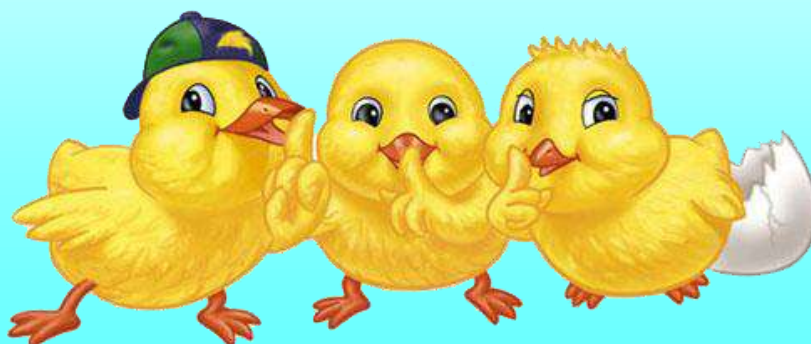
ก			ณ	
---	--	--	---	--

อ่านว่า

๑๐. ต้นไม้

พ			ษ	
---	--	--	---	--

อ่านว่า





ใบความรู้ที่ ๒.๔



เรื่อง ประโยชน์และความสำคัญของเสียงสระในภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกคำที่สัมผัสคล้องจองด้วยเสียงสระได้
๒. บอกประโยชน์และความสำคัญของการมีเสียงสระในภาษาไทยได้

คำชี้แจง

๑. นักเรียนศึกษาข้อมูลใบความรู้ที่ ๒.๔ เรื่อง ประโยชน์และความสำคัญของเสียงสระในภาษาไทย
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔ ตอนที่ ๑ – ตอนที่ ๓



ประโยชน์และความสำคัญของเสียงสระในภาษาไทย

เสียงสระในภาษาไทยมีความสำคัญเพราะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้เกิดพยางค์ หรือ คำขึ้นในภาษาไทย ซึ่งพยางค์นั้นเกิดจากแปลงเสียงพยัญชนะ เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์ตามกัน อย่างกระชั้นชิดให้ถูกต้องตามแบบอย่างในภาษา จนฟังดูเหมือนกับแปลงเสียงออกมาในครั้งเดียวกัน เราเรียกว่าการประสมเสียงในภาษา เกิดเป็นคำขึ้นมากมายในภาษาไทย เราได้ใช้คำเหล่านี้ในการสื่อ ความหมายในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้แล้วยังนำไปสร้างสรรค์บทร้อยกรอง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำขวัญ คำคม บทเพลง ที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองทำให้ฟังไพเราะรื่นหู เป็นความงดงาม ทางภาษา ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของภาษาไทย



คำสัมผัสคล้องจอง

คำสัมผัสคล้องจอง หมายถึง พยางค์ที่คล้องจองด้วยเสียงของสระ หรือเสียงของ พยัญชนะ หากคล้องจองด้วยเสียงสระ เรียกว่า สัมผัสสระ หากคล้องจองด้วยเสียงพยัญชนะ เรียกว่า สัมผัสพยัญชนะ



คำสัมผัสสระ คือ คำที่มีเสียงสระเหมือนกัน และถ้ามีตัวสะกดจะต้องอยู่ในมาตราเดียวกัน

ตัวอย่างคำสัมผัสสระในสำนวนไทย

คนรักเท่าพื้นหน้ง คนขงเท่าพื้นเสื่อ
 งานหลวงมไม่ให้ขาด งานรายญรู้ไม่ให้เสีย
 ข้างคายทังดัวว เอาบาบมาปิด
 น้ำพั่งรืออ เสื่อพั่งปา
 เรือล่มในหนองง ทองจะไปไน



ตัวอย่างคำสัมผัสสระในคำขวัญ

รักษน้ำเพื่อสรรพชีวิต ก่อนวิกุติจะมาเชอน
 (คำขวัญวันสิ่งแวดล้อมโลก ปี ๒๕๔๖)
มิคุณธรรมนำใจ ใ้ชีวิตพอเพิยง หลิกเลิยงอบายมุข
 (คำขวัญวันเด็ก ปี พ.ศ. ๒๕๕๐)
เมืองรอยเกาะ เาะอรอย หอยไหญ ไ้แดง แหล่งธรรมะ
 (คำขวัญจังหวัดสุราษฎร์ธานี)

ตัวอย่างคำสัมผัสสระในบทร้อยกรอง (กาพย์ยานี ๑๑)



จิ้นกงจงจำสำคัญ ทังกนปนกัน
รำพันมิงมั้ไนดง คลิงปลิงปริงประยงค์
ไกรรำงยางยูงสูงระหง คันทรงส่งกลินฝินฝาง

(นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่)

สัมผัสนอก (สัมผัสบังคับ) ได้แก่ (ส)ำคัญ - กัน, ดง - (ระ)หง - (ประ)ยงค์
 สัมผัสใน (สัมผัสไม่บังคับ) ได้แก่ กง - จง, จำ - ส(ำ)คัญ, กน - ปน, มั้ - ใน,
 กรำง - ยาง, ยูง - สูง, คลิงปลิง - ปริง,
 (คัน)ทรง - ส่ง, กลิ่น - ฝืน

แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔

ตอนที่ ๑ เรื่อง กาพย์เพราพร้อง วรรณทองในวรรณคดี

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วเขียนคำสัมผัสนอก และคำสัมผัสใน ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

เห็นกว้างอย่างเอื้องช้างเผือกเดิน	เหมือนอย่างนางเชิญ
พระแสงลำอานช้างเคียง	
เขาสูงผ่องหงส์ลงเรียง	เรไร้องก้องเสียง
สำเนียงนำฟังวังเวง	
กลางไพรไถ่ขันบรรเลง	ฟังเสียงเพียงเพลง
ขอแจ้งจำเรียงเวียงวัง	
ยุงทองร้องกะไต้โห่งดั่ง	เพียงฆ้องกลองระฆัง
เตรสซังกัณธศาลขานเสียง	

(กาพย์พระไชยสุริยา : สุนทรภู่)

สัมผัสนอก ได้แก่

.....

สัมผัสใน (เขียนเฉพาะสัมผัสสระ) ได้แก่

.....



แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔

ตอนที่ ๒ เรื่อง คำขวัญคล้องจอง มองเห็นเอกลักษณ์

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ๑. นักเรียนอ่านคำขวัญแล้วทายเป็นคำขวัญจังหวัดใด

๒. พิจารณาคำสัมผัสสระระหว่างวรรคได้แก่คำใดบ้าง

๑. “คอยสุเทพเป็นศรี ประเพณีเป็นสง่า บุปผชาติล้วนงามตา งามล้ำค่านครพิงค์”

คำขวัญประจำจังหวัด

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่

๒. “เมืองมะขามหวาน อุทยานน้ำหนาว ศรีเทพเมืองเก่า เขาค้ออนุสรณ์ นครพ่อขุนผาเมือง”

คำขวัญประจำจังหวัด

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่

๓. “เมืองยุทธหัตถี วรรณคดีขึ้นชื่อ เลื่องลือพระเครื่อง รุ่งเรืองเกษตรกรรม สูงล้ำประวัติศาสตร์ แหล่งปราชญ์ศิลปิน ภาษาถิ่นชวนฟัง”

คำขวัญประจำจังหวัด

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่

๔. “คนสวยโพธาราม คนงามบ้านโป่ง เมืองโอ่งมังกร วัดขนอนหนังใหญ่ ดึงใจถ้ำงาม ตลาดน้ำดำเนิน เพลินค้างคาวร้อยล้าน ย่านยี่สกปลาดี”

คำขวัญประจำจังหวัด

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่

๕. “ส้มโอหวาน ข้าวสารขาว ลูกสาวงาม ข้าวหลามหวานมัน สนามจันทร์งามล้น พุทธมณฑลคู่ธานี พระปฐมเจดีย์เสียดฟ้า”

คำขวัญประจำจังหวัด

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่



๖. “ผลไม้รสล้ำ อุตสาหกรรมก้าวหน้า น้ำปลารสเด็ด เกาะเสม็ดสวยหรู สุนทรภู่กวีเอก”

คำขวัญประจำจังหวัด

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่

๗. “ไข่มุกอันดามัน สวรรค์เมืองใต้ หาดทรายสีทอง สองวีรสตรี บารมีหลวงพ่อแช่ม”

คำขวัญประจำจังหวัด

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่

๘. “มรดกโลกล้ำเลิศ กำเนิดลายสือไทย เล่นไฟลอยกระทง ดำรงพุทธศาสนา งามตาผ้าจาก

ตังคโลกทองโบราณ สักการะแม่ย่าพ่อขุน รุ่งอรุณแห่งความสุข”

คำขวัญประจำจังหวัด

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่

๙. “เมืองหญิงกล้า ผ้าไหมดี หมี่โคราช ปราสาทหิน ดินด่านเกวียน”

คำขวัญประจำจังหวัด

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่

๑๐. “นกน้ำเพลินตา สมิหราเพลินใจ เมืองใหญ่สองทะเล เสน่ห์สะพานป๋า ศูนย์การค้าแดนใต้”

คำขวัญประจำจังหวัด

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่



แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔
ตอนที่ ๓ เรื่อง เรียงร้อย ถ้อยสัมผัส

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ ๒ คน ช่วยกันเติมคำ หรือข้อความที่มีเสียงสัมผัส
 คล้องจองให้ถูกต้องได้ความหมาย

- | | | | |
|-----------------------|----------------|----------------------|-----------------|
| ๑. ขายพิศขายผ้า | ขายดาขายสร้อย | ขายน้อยขายแหวน | ขายเสื้อ |
| ๒. ลูกแดงซ่อมรถ | ซ่อมเรือ | ซ่อมเครื่องบิน | ซ่อมวิทยุ |
| ๓. พี่บ๊อดกินข้าว | | | |
| ๔. น้ำคำชอบสีเขียว | | | |
| ๕. น่องแพรออกกำลังกาย | | | |
| ๖. อาตั้นชอบเดิน | | | |
| ๗. | | | |
| ๘. | | | |
| ๙. | | | |
| ๑๐. | | | |





แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน ชุดกิจกรรมที่ ๒
เรื่อง เสียงสระในภาษาไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ

๑. อวัยวะที่ใช้ในการกล่อมเกลาลมให้เป็นเสียงสระต่าง ๆ ได้แก่ข้อใด ก. ลิ้น ฟัน ข. ลิ้น ริมฝีปาก ค. ฟัน ปุ่มเหงือก ง. ลิ้นไก่ ช่องจมูก ๒. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของเสียงสระ ก. ออกเสียงได้ยาวนาน ข. มีทั้งเสียงก้อง และไม่ก้อง ค. ออกเสียงตามลำพังตนเองได้ ง. ออกเสียงโดยลมไม่ถูกสกัดกั้นเลย ๓. ถ้าทำริมฝีปากเหยียดออก ลิ้นส่วนหน้ากระดกสูงขึ้น เป็นลักษณะของการออกเสียงสระใด ก. อี อี้ ข. อุ อู ค. อะ อา ง. เอียะ เอีย	๔. ถ้าทำริมฝีปากห่อกลม เป็นการออกเสียงสระใด ก. อี อี้ ข. อะ อา ค. เอะ เอ ง. เอาะ ออ ๕. คำในข้อใดใช้สระเสียงสั้นทั้งหมด ก. สมุด ดินสอ ข. ปากกา ยางลบ ค. หนังสือ กระเป๋า ง. กรรไกร ไม้บรรทัด ๖. ข้อใดใช้สระเสียงยาวมากที่สุด ก. พายเรือคนละที ข. ฝนตกไม่ทั่วฟ้า ค. ทำนาบนหลังคน ง. กบในกะลาครอบ ๗. ข้อใดเป็นสระเดี่ยวทั้งหมด ก. เรือใบ พักผ่อน ข. เด็กน้อย เปียกฝน ค. ท้องฟ้า ทิวทัศน์ ง. เมฆหมอก สวยงาม
--	--

๘. ข้อใดมีสระประสม

- ก. ใฝ่รู้ สามัคคี
- ข. อดทน พากเพียร
- ค. ชื้อสตั๊ย ประหยัด
- ง. รอบคอบ สร้างสรรค์

๙. ข้อใดมีสระเกิน

- ก. ขุนเขา ลำธาร
- ข. สดชื่น ผ่อนคลาย
- ค. กลอเคลีย โลดแล่น
- ง. ดอกหญ้า ฟ้าคราม

๑๐. ข้อใดใช้รูปสระเพียงรูปเดียวทั้งหมด

- ก. ิ ี ุ ู
- ข. ิ โ – เ – ะ
- ค. เ – ี – อ ู
- ง. ี – อ ุ – ำ

๑๑. สระ “เอีย” ประกอบด้วยรูปสระกี่รูป
รูปใดบ้าง

- ก. ๓ รูป ได้แก่ ไม้หน้า ฟินทุอิ ตัวขอ
- ข. ๓ รูป ได้แก่ ไม้หน้า สระอิ ตัวขอ
- ค. ๔ รูป ได้แก่ ไม้หน้า ฟินทุอิ ฝนทอง ตัวขอ
- ง. ๔ รูป ได้แก่ ไม้หน้า ฟินทุอิ ฟินหนู ตัวขอ

๑๒. ข้อใดคือวิธีการแปลงรูปสระของคำว่า
“เดิน”

- ก. แปลงตัว ออ เป็นฟินทุอิ
- ข. แปลงตัว ออ เป็นไม้หน้า
- ค. แปลงไม้ไ้คู้เป็นฟินทุอิ
- ง. แปลงวิสรรชนีย์เป็นฟินทุอิ

๑๓. คำในข้อใดมีเสียงสระเหมือนคำว่า “กร”

- ก. กล
- ข. ตน
- ค. น้อม
- ง. ปลือก

๑๔. คำในข้อใดเขียนสะกดผิด

- ก. ได้ฝุ่น คำกิริ์ อะหลั้ย
- ข. เชื้อไข ปราชัย อำมาตย์
- ค. ผลักไส เหลวไหล อัมพร
- ง. ถ้ามะโนครวั อายุชัย หลงไหล

๑๕. ข้อใดอ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง

- ก. ฤกษ์ อ่านว่า เริก
- ข. พฤกษ์ อ่านว่า พริก
- ค. ฤทัย อ่านว่า รี - ไท
- ง. ปฤจฉา อ่านว่า ปรีด - ฉา



บรรณานุกรม

กำชัย ทองหล่อ. **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น (๑๙๙๗), ๒๕๔๗.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้
พื้นฐาน วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑**. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของ สกสค.,
๒๕๕๐.

จงจิต นิมมานนรเทพ. **คู่มือภาษาไทย ม. ๑**. กรุงเทพฯ : เดอะบุคส์, ๒๕๔๙.

จันทร์ เลิศศิริ. **แผนการสอน เน้นกระบวนการรายวิชาภาษาไทย ท ๑๐๑**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น,
๒๕๔๑.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ. **หนังสือเรียนภาษาไทย ม. ๑ เล่ม ๑**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์,
๒๕๔๖.

ดวงพร หลิมรัตน์. **หนังสือเรียนภาษาไทย ม. ๑**. กรุงเทพฯ : แม็ค, ๒๕๕๑.

ประยอม ชองทอง. **ไขปัญหาภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : ปิรามิด, ๒๕๔๕.

พรทิพย์ แฝงสุด. **หลักภาษาไทย ม. ๑**. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์, ๒๕๕๔.

พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. **คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้สาระพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๑**.
กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๔๖.

_____. **หนังสือเรียนภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ม. ๑**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์,
๒๕๕๒.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒**. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖.

วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. **หนังสือเรียนหลักภาษาไทย เล่ม ๑**. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๙.

_____. **สำนวนไทย**. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ, ๒๕๔๕.

วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสืออุเทศภาษาไทย บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๑.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๕.

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรษ์. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๓.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

เสนีย์ วิลาวรรณ. หนังสือเรียนพัฒนาทักษะภาษา เล่ม ๑. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, ๒๕๔๖.

_____. หนังสือเรียนภาษาไทย ท ๑๐๑ – ท ๑๐๒ หลักและการใช้ภาษา. กรุงเทพฯ :

วัฒนาพานิช, ๒๕๔๐.

อัจฉรา ชีวพันธ์. คู่มือการสอนภาษาไทย “กิจกรรมการเล่นประกอบการสอน”. พิมพ์ครั้งที่ ๒.

กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๕.



เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑
ตอนที่ ๑ เกมหาคู่ให้หนูหน่อย

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาคำที่มีสระเสียงสั้น หรือเสียงยาว คู่กับคำที่กำหนดให้ (คำที่จะตอบนั้นต้องมีพยัญชนะต้นเหมือนกับคำที่กำหนดให้ และสะกดในมาตราเดียวกัน)

๑. ปัด - ปาด

๒. วัง - วาง

๓. อุด - อู๊ด

๔. อีด - อี้ด

๕. หั้น - หาร, หาญ

๖. เข็ด - เขต

๗. ดี - ดี

๘. ยึด - ยี้ด

๙. สับ - สาบ, สाप

๑๐. เอ็น - เอน

๑๑. เห็น - เหตุ

๑๒. เจาะ - จอ

๑๓. ไว - วาย

๑๔. คด - โคน

๑๕. เจ็น, เจ็ญ - เจน

๑๖. ยุง - ยุ่ง

๑๗. คุณ - คุณ

๑๘. แคะ - แค

๑๙. ปลุก - ปลูก

๒๐. เพชร - เพศ

เสียงสระสั้น - ยาว สามารถแยกความหมาย
ของคำให้แตกต่างกัน



เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑
ตอนที่ ๒ จำแนกคำที่ใช้สระเสียงสั้น และสระเสียงยาว

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

- คำชี้แจง** ๑. อ่านพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ๒. จำแนกคำที่ขีดเส้นใต้ว่าใช้สระเสียงสั้น หรือสระเสียงยาว

เรามีโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษานี้ก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียง คือ ให้ออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้ หมายความว่า วิธีใช้คำมาประกอบประโยค นับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สาม คือ ความร่ำรวยในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่าไม่ร่ำรวยพอ จึงต้องมีการบัญญัติศัพท์ใหม่มาใช้ สำหรับคำใหม่ที่ตั้งขึ้น มีความจำเป็นในทางวิชาการไม่น้อย แต่บางคำที่ง่าย ๆ ก็ควรจะใช้คำเก่า ๆ ที่เรามีอยู่แล้ว ไม่ควรจะมาดัดศัพท์ใหม่ให้ยุ่งยาก

(พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการประชุม
 ทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๐๕)

คำที่ใช้สระเสียงสั้น	คำที่ใช้สระเสียงยาว	คำที่ใช้ทั้งสระเสียงสั้น และสระเสียงยาว
เฉพาะ	โชคดี	ตนเอง
เป็น	ภาษา	ปัญหา
บัญญัติ	ออกเสียง	รักษา
ตั้งขึ้น	ถูกต้อง	ประการ
ศัพท์	ง่าย ๆ	ชัดเจน
หนึ่ง	แล้ว	วิธี
	คือ	ยุ่งยาก



เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๑
ตอนที่ ๓ สัมผัสเสน่ห์ในสำนวนไทย

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง จงเติมสำนวนไทยต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่มีเสียงสระคล้องจองกัน บอกเสียงสระของคำคู่ นั้น พร้อมทั้งระบุว่าเป็นสระเสียงสั้นหรือสระเสียงยาว

ที่	สำนวนไทย	เสียงสระ	สระเสียงสั้น	สระเสียงยาว
๑.	คิดถี่ <u>ตีเป่า</u>	อี		✓
๒.	ข้าวยาก <u>หมากแพง</u>	อา		✓
๓.	ข้าวเหลือ <u>เกลืออิม</u>	เอือ		✓
๔.	<u>ข้าวแดง</u> แกรร่อน	แอ		✓
๕.	<u>อกสั้น</u> ขวัญแขวน	อะ	✓	
๖.	<u>น้ำท่วมทุ่ง</u> ผักบุ้งโหรงเหรง	อุ	✓	
๗.	พูดด้วยปาก <u>ถากด้วยดา</u>	อา		✓
๘.	ทรัพย์ในดิน <u>สินในน้ำ</u>	อิ	✓	
๙.	ทำคุณบูชาโทษ <u>โปรดสัตว์ได้บาป</u>	โอ		✓
๑๐.	<u>คดในข้อ</u> งอในกระดูก	ออ		✓
๑๑.	<u>ชักน้ำเข้าลึก</u> ชักศึกเข้าบ้าน	อี	✓	
๑๒.	<u>นอนหลับไม่รู้</u> นอนหลับไม่เห็น	อุ		✓
๑๓.	สำเนียงส่อภาษา <u>กิริยาต่อสกุล</u>	อา		✓
๑๔.	รักยาวให้สั้น <u>รักสั้นให้ต่อ</u>	อะ	✓	
๑๕.	มะพร้าวต้นดก <u>ยาจกต้นมี</u>	โอะ	✓	
๑๖.	<u>น้ำมาปลากินมด</u> น้ำลดมดกินปลา	โอะ	✓	
๑๗.	<u>ชั่วเจ็ดที</u> ดีเจ็ดหน	อี		✓
๑๘.	<u>รักดีห้ามจั่ว</u> รักชั่วห้ามเสา	อ้าว		✓
๑๙.	เลือดเนื้อ <u>เชื้อไข</u>	เอือ		✓
๒๐.	ปวดเสียว <u>เวียนเกล้า</u>	เอีย		✓

* สำนวนไทยเป็นภูมิปัญญาทางภาษาของไทย ใช้ภาษาที่งดงามไพเราะ มีความหมายที่ลึกซึ้งกินใจ จึงสมควรที่จะช่วยกันรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติสืบไป

เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๒
ตอนที่ ๑ จำแนกคำที่ใช้สระเดี่ยว สระประสม สระเกิน

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง จำแนกคำต่อไปนี้ว่าใช้สระเดี่ยว สระประสม หรือสระเกิน

เพื่อน	เปื้อะ	เชิญ	ผัวะ	ขำ	สร้าง
ใจ	เขียน	เรา	รำ	หรือ	ให้
กลัว	ไกล	ผัก	เจียบ	ไหลด	ฐาน
ถือ	สูง	ฤกษ์	เขว้	ครว้	คิด
สุข	เปลี่ยน	พร้อม	เรียง	ไหม	เดือด

ใช้สระเดี่ยว	ใช้สระประสม	ใช้สระเกิน
เชิญ	เพื่อน	ขำ
สร้าง	เปื้อะ	ใจ
หรือ	ผัวะ	เรา
ผัก	เขียน	รำ
ฐาน	กลัว	ให้
ถือ	เจียบ	ไกล
สูง	ครว้	ไหลด
คิด	เปลี่ยน	ฤกษ์
สุข	เรียง	เขว้
พร้อม	เดือด	ไหม



ตอนที่ ๒ สระเดี่ยว สระประสม และสระเกินในบทร้อยกรอง

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่

๑. ถึงบางเคื่อไอ้มะเคื่อเหลือประหลาด บังเกิดชาติแมลงหิวมีในไส้
เหมือนคนพาลหวานนอกข้อมขมใน อุปไมยเหมือนมะเคื่อเหลือระอา
(นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่)

๒.	สนิมเหล็กเกิดแต่เนื้อ กินกัดเนื้อเหล็กจน บาปเกิดแต่ตนคน บาปยอมทำโทษซ้ำ	ในตน กร่อนขร้า เป็นบาป ใส่ผู้บาปเอง
----	---	--

คำที่ใช้สระเดี่ยว ได้แก่	สนิม เหล็ก เกิด แต่ ตน กิน กัด จน กร่อน บาบ คน
	เป็น ย่อม โทษ ผู้ เอง
คำที่ใช้สระประสม ได้แก่	เนื้อ
คำที่ใช้สระเกิน ได้แก่	ใน ขร่ำ ทำ ช้ำ ใ้

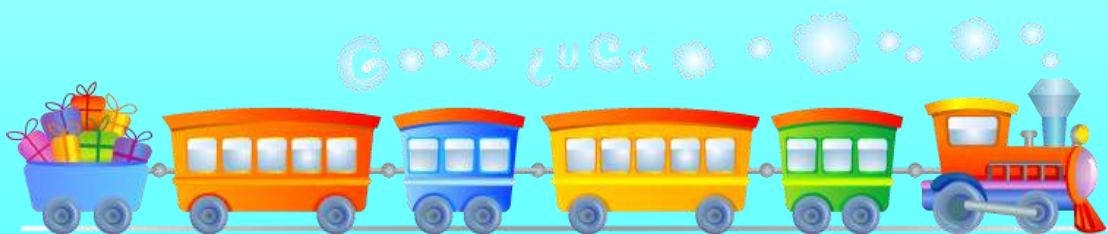


เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓
ตอนที่ ๑ เรื่อง การใช้รูปสระ

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกเสียงสระของคำที่กำหนดให้ บอกจำนวนรูปสระ และชื่อรูปสระที่ใช้ให้ถูกต้อง

ที่	คำ	เสียงสระ	รูปสระ	
			จำนวนรูปสระที่ใช้	ชื่อรูปสระที่ใช้
๑.	กล้วย	อัว	๑ รูป	ตัวอ
๒.	เงิน	เออ	๒ รูป	ไม้หน้า ฟินทุอิ
๓.	เรียง	เอีย	๔ รูป	ไม้หน้า ฟินทุอิ ฟนทอง ตัวยอ
๔.	แป้ง	แอ	๒ รูป	ไม้หน้า ไม้หน้า
๕.	เจอ	เออ	๒ รูป	ไม้หน้า ตัวอ
๖.	ตรง	ออ	๑ รูป	ตัวอ
๗.	เงือก	เอือ	๔ รูป	ไม้หน้า ฟินทุอิ ฟินหนู ตัวอ
๘.	วัย	อะ	๑ รูป	ไม้หน้าอากาศ
๙.	ชด	โอะ	-	-
๑๐.	ธิ	อะ	-	-
๑๑.	นั่ง	อะ	๑ รูป	ไม้หน้าอากาศ
๑๒.	ขรว	อัว	๒ รูป	ไม้หน้าอากาศ ตัวอ
๑๓.	ยก	โอะ	-	-
๑๔.	โต๊ะ	โอะ	๒ รูป	ไม้โอะ วิสวรรณีย์
๑๕.	เหนือ	เอือ	๔ รูป	ไม้หน้า ฟินทุอิ ฟินหนู ตัวอ



เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓
ตอนที่ ๒ เรื่อง วิธีเขียนรูปสระ

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง จงจัดคำต่อไปนี้ไว้ในช่องที่บอกวิธีเขียนรูปสระให้ถูกต้อง

วงศ์	เมือง	เนตร	กร	มิน	สังข์
เห็น	คน	สวน	มงคล	สอย	เรียน
อนงค์	เกาะ	เลอะ	เจ็ด	กล	เชิญ
เพิ่ม	เทอญ	รัก	โอกาส	เกิด	เนย
กั๊กัน	แข็ง	กลัว	เกลอ	อรชร	สมพร

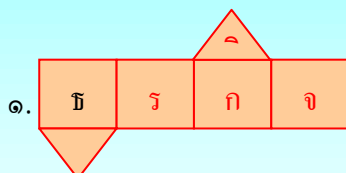
คงรูป	แปดรูป	ลดรูป
เมือง	มิน	วงศ์
เนตร	สังข์	กร
สอย	เห็น	คน
เรียน	เจ็ด	สวน
เกาะ	เชิญ	มงคล
เลอะ	เพิ่ม	อนงค์
เทอญ	รัก	กล
โอกาส	เกิด	เนย
กลัว	กั๊กัน	อรชร
เกลอ	แข็ง	สมพร



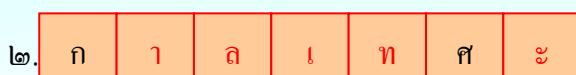
เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๓
ตอนที่ ๓ เรื่อง เกมปริศนาหาคำ

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ เดิมคำที่มีเสียงสระ “อะ” ในช่องสี่เหลี่ยม ตามความหมายที่กำหนดให้



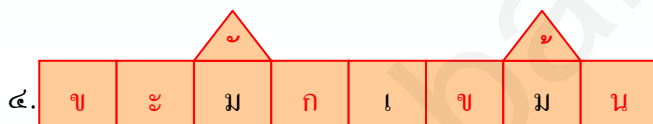
การทำงานประจำเกี่ยวกับอาชีพค้าขาย



เวลาและสถานที่, ความควรไม่ควร



ผู้ที่รู้เห็นเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงที่ใช้เป็น
หลักฐานเครื่องพิสูจน์ได้



ตั้งใจทำอย่างรีบเร่งเพื่อให้
แล้วเสร็จไป



แตกหัก หรือพังกระจัดกระจาย



หมดจด, ผ่องใส, ไม่สกปรก



การศึกษาในทางบำรุงกายโดยวิธีออกกำลังกาย



ทำให้ช้าลง, ทำให้ช้าลงเพื่อรอ



ชื่อไม้พุ่ม มีหนาม กลิ่นแรง ใบเล็กเป็นฝอย
ยอดและใบอ่อนกินได้



งานที่จำต้องทำ

ตอนที่ ๒ เติมคำที่มีเสียงสระ “ไอ” ในช่องสี่เหลี่ยม ตามความหมายที่กำหนดให้

๑.

			๒
ส	ะ	ไ	ภ

เม็ชของญาติ

๒.

๖		๔		
น	ย	น	ต	า

ดวงตา

๓.

๒					
ห	ล	ง	ไ	ห	ล

เปลอไฟล, สติเพื่อน

๔.

๒	๑		
ไ	ต	ฝ	น
๔			

ชื่อพายุหมุนที่มีกำลังแรงจัดทำให้
มีฝนตกหนักมาก

๕.

๔					
เ	ห	ล	ก	ไ	น

เคียวแหลมที่มีในก้น หรือปลายหาง
สัตว์บางชนิด เช่น ผึ้ง แมงป่อง

๖.

					๑
ห	ย	า	ก	ไ	ย

ใยแมงมุมที่ติดค้างอยู่ในที่ต่าง ๆ



๓.

อ	ธ	ป	ไ	ต	ย
---	---	---	---	---	---

อำนาจสูงสุดของรัฐเอกราชที่ใช้
ในการปกครองประเทศ

๔.

อ	ะ	ไ	ห	ล
---	---	---	---	---

เครื่องสำรองแห่งสิ่งของ เช่น รถ
เป็นต้น เพื่อเตรียมไว้ใช้เมื่อเวลาจำเป็น

๕.

ไ	ผ	ท
---	---	---

แผ่นดิน

๑๐.

เ	จ	ย	ร	ะ	ไ	น
---	---	---	---	---	---	---

ทำเพชรพลอย หรือแก้วให้เป็นเหลี่ยม
หรือรูปตามต้องการ แล้วขัดเงา



ตอนที่ ๓ เติมคำที่มีเสียงสระ “อา” ในช่องสี่เหลี่ยมตามความหมายที่กำหนดให้

๑.

ธ	ร	ร	ม
---	---	---	---

คุณความดี

๒.

๐			
ค	า	ล	ง

ชื่อไม้เถาชนิดหนึ่ง ใช้ใบและยอด
เป็นผัก

๓.

๐			๒	
อ	า	ม	ห	ด

คูราย, ร้ายกาจ, ทารุณ, เขี้ยวโหด

๔.

๐		๒
จ	า	ป

ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง ดอกสีขาว บางพันธุ์
สีนวลหรือสีเหลืองอ่อน กลิ่นหอมเย็น

๕.

๑		๒	๓
ก	ม	ภ	ร

หนังสือตำราที่สำคัญทางศาสนาหรือ
โหราศาสตร์ เป็นต้น

๖.

๐					๓
อ	า	ม	า	ด	ย

ข้าราชการ, ข้าเฝ้า, ที่ปรึกษา

๗.

ก	ร	ร	ม	ก	ร
---	---	---	---	---	---

คนงาน, ลูกจ้างที่ใช้แรงงาน

๘.

๐				๘	
ก	า	เ	ห	น	จ

ค่าจ้างทำเครื่องเงิน หรือทองรูปพรรณ

๙.

๑		๑		๓
ส	ม	พ	น	ธ

ผูกพัน, เกี่ยวข้อง

๑๐.

๐							๑	
ส	า	ม	ะ	โ	น	ค	ร	ว

การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวน
ราษฎรในแต่ละครัวเรือน

ตอนที่ ๔ เติมคำที่ใช้ ฤ, ฦ ในช่องสี่เหลี่ยมตามความหมายที่กำหนดให้ พร้อมทั้งเขียนคำอ่านให้ถูกต้อง

๑. ชื่อเดือนที่ ๕ ตามสุริยคติ

พ	ฤ	ษ	ภ	า	ค	ม
---	---	---	---	---	---	---

อ่านว่า ฟรีด - สะ - พา - คม

๒. นักบวชพวกหนึ่ง

ฤ	า	ษ
---	---	---

อ่านว่า รือ - สี่

๓. เรือน โดยมาก หมายถึง เรือนอันสง่าผ่าเผย

ค	ฤ	ห	า	ส	น
---	---	---	---	---	---

อ่านว่า คะ - รี่ - หาด

๔. การกระทำหรืออาการที่แสดงออก

พ	ฤ	ต	ก	ร	ร	ม
---	---	---	---	---	---	---

อ่านว่า ฟรีด - ตี - กำ

๕. เวลาที่กำหนด หรือคาดว่าจะให้ผล

ฤ	ก	ษ
---	---	---

อ่านว่า เริก



๖. ชื่อวันที่ ๕ ของสัปดาห์

		๕			๕
พ	ฤ	ห	ส	บ	ค

อ่านว่า ฟรี - หัด - สะ - บอ - ดี

หรือ พะ - วิ - หัด - สะ - บอ - ดี

๗. คำถาม

ป	ฤ	จ	ณ	า
---	---	---	---	---

อ่านว่า ปริด - ฉา

๘. ใจ, ความรู้สึก

	๕	
ฤ	ท	ย

อ่านว่า ริ - ไท

๙. ไม่มีกลิ่นหอม ใช้ทำยาได้

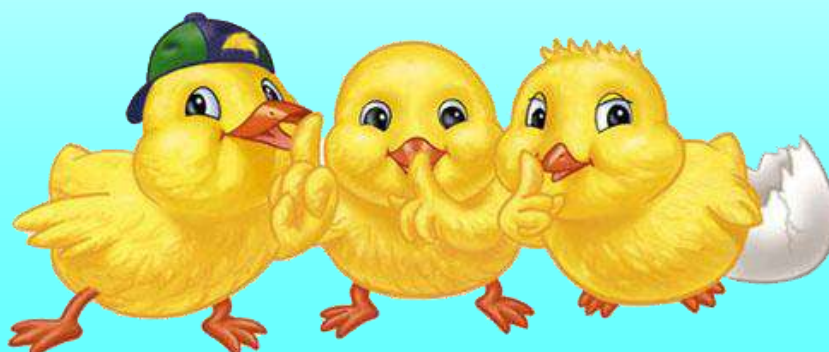
ก	ฤ	ษ	ณ	า
---	---	---	---	---

อ่านว่า กริด - สะ - หนา

๑๐. ดันไม้

พ	ฤ	ก	ษ	า
---	---	---	---	---

อ่านว่า ฟรีก - ฉา



เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔
ตอนที่ ๑ เรื่อง กาพย์เพราพร้อง วรรณทองในวรรณคดี

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วเขียนคำสัมผัสนอก และคำสัมผัสใน ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

เห็นกว้างอย่างเอื้องชำเลื่องเดิน	เหมือนอย่างนางเชิญ
พระแสงลำอางข้างเคียง	
เขาสูงฝูงหงส์ลงเรียง	เรีกร้องก้องเสียง
สำเนียงนำฟังวังเวง	
กลางไพรไก่อันบรรเลง	ฟังเสียงเพียงเพลง
ขอแจ้งจำเรียงเวียงวัง	
ยู่ทองร้องกะไต้โห่งคัง	เพียงฆ้องกลองระฆัง
เตรสซังกั๊งสตาลขานเสียง	
(กาพย์พระไชยสุริยา : สุนทรภู่)	

สัมผัสนอก ได้แก่ เดิน - เชิญ, เคียง - เรียง - เสียง, (วัง)เวง - (บรร)เลง - เพลง,
วัง - คัง - ระฆัง

สัมผัสใน ได้แก่ กว้าง - ่าง, เอื้อง - (ชำ)เลื่อง, อย่าง - นาง, (ลำ)อาง - ข้าง,
สูง - ฝูง, หงส์ - ลง, ร้อง - ก้อง, ฟัง - วัง(เวง), ไพร - ไก่อัน,
ขัน - บรร(เลง), เสียง - เพียง, (จำ)เรียง - เวียง, ทอง - ร้อง,
(กะ)ไต้ - โห่ง, ฆ้อง - กลอง, สั๊ง - กั๊ง(สตาล),
(กั๊ง)ตาล - ขาน



เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔
ตอนที่ ๒ เรื่อง คำขวัญคล้องจอง มองเห็นเอกลักษณ์

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ๑. นักเรียนอ่านคำขวัญแล้วทายว่าเป็นคำขวัญจังหวัดใด

๒. พิจารณาคำสัมผัสสระระหว่างวรรคได้แก่คำใดบ้าง

๑. “คอยสุเทพเป็นศรี ประเพณีเป็นสง่า บุปผชาติล้วนงามตา งามล้ำถ้ำนาคพิภพ”

คำขวัญประจำจังหวัด **เชียงใหม่**

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่ **ศรี - (ประ)เพณิ, (ส)ง่า - (บุป)ผา, ตา - คำ**

๒. “เมืองมะขามหวาน อุทยานน้ำหนาว ศรีเทพเมืองเก่า เขาค้ออนุสรณ์ นครพ่อขุนผาเมือง”

คำขวัญประจำจังหวัด **เพชรบูรณ์**

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่ **หวาน - (อุ)ทยาน, เก่า - เขา(ค้อ), (อนุ)สรณ์ - (น)คร**

๓. “เมืองยุทธหัตถี วรรณคดีขึ้นชื่อ เลื่องลือพระเครื่อง รุ่งเรืองเกษตรกรรม สูงล้ำประวัติศาสตร์ แหล่งปราชญ์ศิลปิน ภาษาถิ่นชวนฟัง”

คำขวัญประจำจังหวัด **สุพรรณบุรี**

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่ **(ยุทธหัต)ถี - (วรรณค)ดี, ชื่อ - ลือ, เครื่อง - เรือง, (เกษตร)กรรม - ล้ำ, ศาสตร์ - ปราชญ์, ศิลปิน - ถิ่น**

๔. “คนสวยโพธาราม คนงามบ้านโป่ง เมืองโอ่งมังกร วัดขนอนหนังใหญ่ ดึงใจถ้ำงาม ตลาดน้ำดำเนิน เพชรน้ำค้างควยร้อยล้าน ย่านยี่สกปลาดี”

คำขวัญประจำจังหวัด **ราชบุรี**

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่ **(โพธา)ราม - งาม, โป่ง - โอ่ง, (มั่ง)กร - (ข)นอน, ใหญ่ - ใจ, งาม - น้ำ, (คำ)เนิน - เพชร, ล้าน - ย่าน**

๕. “ส้มโอหวาน ข้าวสารขาว ลูกสาวงาม ข้าวหลามหวานมัน สนามจันทร์งามล้น พุทธมณฑลคู่ธานี พระปฐมเจดีย์เสียดฟ้า”

คำขวัญประจำจังหวัด **นครปฐม**

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่ **หวาน - (ข้าว)สาร, ขาว - สาว, งาม - (ข้าว)หลาม, มัน - จันทร์, ล้น - มณฑล, (ธา)นิ - (เจ)ดีย์**

๖. “ผลไม้รสล้ำ อุตสาหกรรมก้าวหน้า น้ำปลารสเด็ด เกาะเสม็ดสวยหรู สุนทรภู่กวีเอก”

คำขวัญประจำจังหวัด **ระยอง**

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่ ล้ำ - (อุตสาหกรรม), หน้า - ปลา, เด็ด - เสม็ด,
 หู - (สุนทร)ภู่

๗. “ไข่มุกอันดามัน สวรรค์เมืองใต้ หาดทรายสีทอง สองวีรสตรี บารมีหลวงพ่อแช่ม”

คำขวัญประจำจังหวัด **ภูเก็ต**

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่ (อันดา)มัน - (ส)วรรค์, ใต้ - ทราย, ทอง - สอง,
 (ส)ตรี - (บาร)มี

๘. “มรดกโลกล้ำเลิศ กำเนิดลายสือไทย เล่นไฟลอยกระทง ดำรงพุทธศาสนา งามตาผ้าจาก

สังคโลกทองโบราณ สักการะแม่ย่าพ่อขุน รุ่งอรุณแห่งความสุข”

คำขวัญประจำจังหวัด **สุโขทัย**

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่ เลิศ - (กำ)เนิด, ไทย - ไฟ, (กระ)ทง - (ดำ)รง,
 (สาส)นา - ตา, (พ่อ)ขุน - (อ)รุณ

๙. “เมืองหญิงกล้า ผ้าไหมดี หมี่โคราช ปราสาทหิน ดินด่านเกวียน”

คำขวัญประจำจังหวัด **นครราชสีมา**

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่ กล้า - ผ้า, ดี - หมี่, (โค)ราช - (ปรา)สาท, หิน - ดิน

๑๐. “นกน้ำเพลินตา สมิหราเพลินใจ เมืองใหญ่สองทะเล เสน่ห์สะพานป๋า ศูนย์การค้าแดนใต้”

คำขวัญประจำจังหวัด **สงขลา**

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่ ตา - (สมิ)หรา, ใจ - ใหญ่, (ทะ)เล - เสน่ห์, ป๋า - คำ



แนวคำตอบแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๒.๔
ตอนที่ ๓ เรื่อง เรียงร้อย ถ้อยสัมผัส

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

ชื่อ – สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ ๒ คน ช่วยกันเติมคำ หรือข้อความที่มีเสียงสัมผัส
คล้อยจองให้ถูกต้องได้ความหมาย

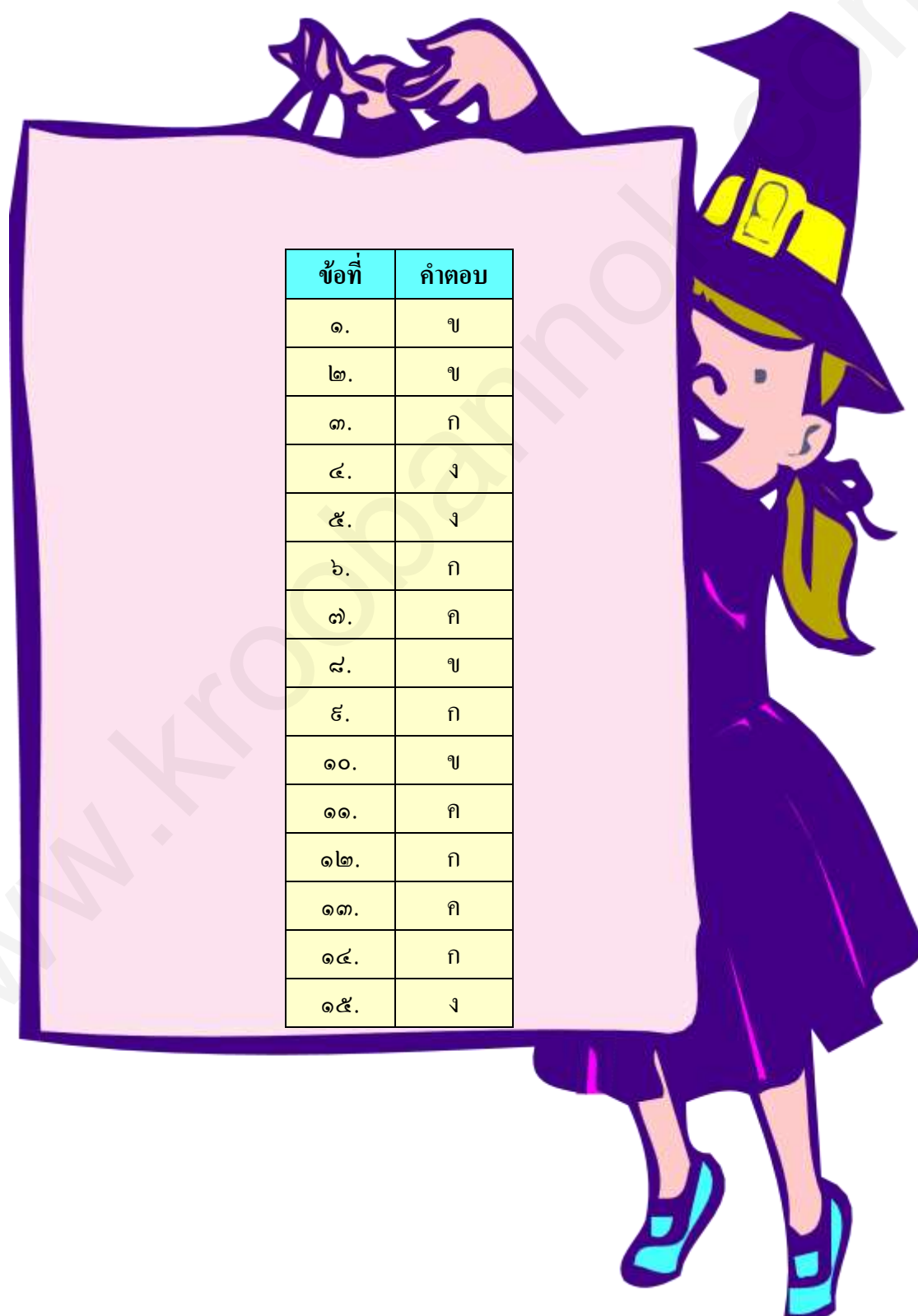
- | | | | |
|-----------------------|----------------------|-----------------------|------------------|
| ๑. ขายพิศขายผ้า | ขายดาขายสร้อย | ขายน้อยขายแหวน | ขายเป็นขายเสื้อ |
| ๒. ลูกแดงซ่อมรถ | ลูกมดซ่อมเรือ | ลูกเสือซ่อมเครื่องบิน | ลูกวินซ่อมวิทยุ |
| ๓. พี่บัดกีนข้าว | พี่สาวกีนขนมจีน | พี่มีนกีนสลัด | พี่นัทกีนชาละเปา |
| ๔. น้ำคำชอบสีเขียว | น้ำเหมียวชอบสีเหลือง | น้ำเอื้องชอบสีขาว | น้ำดาวชอบสีชมพู |
| ๕. น่องแพรออกกำลังกาย | น่องอายตีโป่งปอง | น่องสองรำไทย | น่องไหมร้องเพลง |
| ๖. อาตันชอบเดิน | อาเพลินชอบวิ่ง | อาดึงชอบนั่ง | อาสังข์ชอบนอน |

(หมายเหตุ คำตอบอยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน)





เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน ชุดกิจกรรมที่ ๒
เรื่อง เสียงสระในภาษาไทย



แบบบันทึกคะแนนการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรมที่สังเกต					รวม คะแนน
		เมตตา มีน้ำใจต่อผู้อื่น	ปฏิบัติตามข้อตกลงของ ห้องเรียน	อยู่อย่างพอเพียง	มีส่วนร่วมในการ เสนอแนะ	ตั้งใจเรียน รับผิดชอบใน การทำงาน	
		๒	๒	๒	๒	๒	
๑.							
๒.							
๓.							
๔.							
๕.							
๖.							
๗.							
๘.							
๙.							
๑๐.							
๑๑.							
๑๒.							
๑๓.							
๑๔.							
๑๕.							
๑๖.							
๑๗.							
๑๘.							
๑๙.							
๒๐.							
๒๑.							
๒๒.							
๒๓.							
๒๔.							
๒๕.							
๒๖.							
๒๗.							
๒๘.							
๒๙.							
๓๐.							

ที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรมที่สังเกต					รวม คะแนน
		เมตตา มีน้ำใจต่อผู้อื่น	ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน	อยู่อย่างพอเพียง	มีส่วนร่วมในการเสวนาแนะ	ตั้งใจเรียน รับผิดชอบในการทำงาน	
		๒	๒	๒	๒	๒	๑๐
๓๑.							
๓๒.							
๓๓.							
๓๔.							
๓๕.							
๓๖.							
๓๗.							
๓๘.							
๓๙.							
๔๐.							
๔๑.							
๔๒.							
๔๓.							
๔๔.							
๔๕.							
๔๖.							
๔๗.							
๔๘.							
๔๙.							
๕๐.							

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

๙ - ๑๐ คะแนน

ระดับคุณภาพ

๓ ดีมาก

๗ - ๘ คะแนน

ระดับคุณภาพ

๒ ดี

๕ - ๖ คะแนน

ระดับคุณภาพ

๑ พอใช้

๐ - ๔ คะแนน

ระดับคุณภาพ

๐ ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ได้ระดับดีขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓ (ดีมาก)	๒ (พอใช้)	๑ (ต้องปรับปรุง)
ความร่วมมือในกลุ่ม	สมาชิกในกลุ่มร่วมมือทำงานอย่างสม่ำเสมอ	สมาชิกในกลุ่มให้ความร่วมมือแต่ไม่สม่ำเสมอ	สมาชิกในกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือ
การแสดงความคิดเห็น	สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ มีคุณค่า	สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นที่แปลกใหม่บ้าง	สมาชิกในกลุ่มไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น
ความตั้งใจในการทำงาน	ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจและเต็มความสามารถ ผลงานมีคุณภาพดี	ต้องดักเตือนการทำงานที่ได้รับมอบหมายบ้าง ผลงานมีคุณภาพค่อนข้างดี	ไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ผลงานมีคุณภาพพอใช้
กระบวนการทำงาน	มีการวางแผนและปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	มีการวางแผนแต่ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามขั้นตอน	ไม่มีการวางแผนที่ดี การปฏิบัติงานไม่เป็นระบบ

แบบบันทึกคะแนนการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่/ ชื่อกลุ่ม	ความร่วมมือ ในกลุ่ม	การแสดง ความคิดเห็น	ความตั้งใจใน การทำงาน	กระบวนการ ทำงาน	คะแนน รวม
	(๓)	(๓)	(๓)	(๓)	(๑๒)
๑.					
๒.					
๓.					
๔.					
๕.					
๖.					
๗.					
๘.					
๙.					
๑๐.					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

๑๐ – ๑๒ คะแนน	ระดับคุณภาพ	๓ ดีมาก
๘ – ๙ คะแนน	ระดับคุณภาพ	๒ ดี
๖ – ๗ คะแนน	ระดับคุณภาพ	๑ พอใช้
๐ – ๕ คะแนน	ระดับคุณภาพ	๐ ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ได้ระดับดีขึ้นไป

[illegible]

แบบบันทึกคะแนนการพัฒนา
ชุดกิจกรรมที่ ๒ เรื่อง เสี่ยงสระในภาษาไทย

ที่	ชื่อ-สกุล	คะแนน ก่อนเรียน (๑๕)	คะแนน หลังเรียน (๑๕)	การพัฒนา (หลังเรียน - ก่อนเรียน)	หมายเหตุ
๑.					
๒.					
๓.					
๔.					
๕.					
๖.					
๗.					
๘.					
๙.					
๑๐.					
๑๑.					
๑๒.					
๑๓.					
๑๔.					
๑๕.					
๑๖.					
๑๗.					
๑๘.					
๑๙.					
๒๐.					
๒๑.					
๒๒.					
๒๓.					
๒๔.					
๒๕.					

ที่	ชื่อ-สกุล	คะแนน ก่อนเรียน (๑๕)	คะแนน หลังเรียน (๑๕)	การพัฒนา (หลังเรียน - ก่อนเรียน)	หมายเหตุ
๒๖.					
๒๗.					
๒๘.					
๒๙.					
๓๐.					
๓๑.					
๓๒.					
๓๓.					
๓๔.					
๓๕.					
๓๖.					
๓๗.					
๓๘.					
๓๙.					
๔๐.					
๔๑.					
๔๒.					
๔๓.					
๔๔.					
๔๕.					
๔๖.					
๔๗.					
๔๘.					
๔๙.					
๕๐.					
รวม					
ค่าเฉลี่ย					

